

**Richtsnoeren bestuurlijke
handhaving AFTA**

14 augustus 2025
Versie: 1.0

Inhoud

1	Hoofdstuk 1 - Inleiding	2
1.1	Doel en reikwijdte van het beleidsdocument.....	2
1.2	Juridisch en beleidsmatig kader.....	2
1.3	Structuur van het document.....	2
2	Hoofdstuk 2 – Toepassingsgebied van de bevoegdheden	3
2.1	Wettelijke grondslag	3
2.2	Karakter van de sancties.....	3
2.3	Reikwijdte van de toepassing	3
3	Hoofdstuk 3 – Procedurele waarborgen	4
3.1	Beginselen van behoorlijk bestuur.....	4
3.2	Kennisgeving en zienswijze.....	4
3.3	Zwijgrecht en cautieplicht	4
3.4	Transparantie.....	4
3.5	Vervaltermijn en ne bis in idem.....	4
4	Hoofdstuk 4 – Oplegging en inning van sancties	5
4.1	4.1 Vaststelling van de sanctie.....	5
4.2	Motiveringsvereisten	5
4.3	Betaling en invordering	6
4.4	Terugbetaling bij onterechte sanctie	6
5	Hoofdstuk 5 – Rechtsbescherming en bezwaar.....	6
5.1	Bezwaarmogelijkheden	6
5.2	Verzet tegen invordering.....	6
5.3	Ne bis in idem en strafrecht	7
6	Hoofdstuk 6 – Transparantie en bekendmaking.....	7
6.1	Bekendmaking van het beleidsdocument.....	7
6.2	Evaluatie en actualisering.....	7

1 HOOFDSTUK 1 - INLEIDING

1.1 DOEL EN REIKWIJDTE VAN HET BELEIDSDOCUMENT

1. Dit beleidsdocument bevat de richtsnoeren van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA) voor de toepassing van de bevoegdheden tot het opleggen van een boete, een last onder dwangsom of een bindende aanwijzing, zoals bedoeld in artikel 6.1, eerste en tweede lid, van de Mededingingsverordening (Mv).¹
2. De richtsnoeren zijn opgesteld op grond van artikel 6.4, tweede lid, van de Mededingingsverordening, waarin is bepaald dat de AFTA deze bevoegdheden slechts mag toepassen op basis van vooraf vastgestelde en bekendgemaakte procedures.
3. Het beleidsdocument beoogt rechtszekerheid, transparantie en voorspelbaarheid te bieden aan ondernemingen, ondernemersverenigingen en andere belanghebbenden over de wijze waarop de AFTA haar handhavingsbevoegdheden uitoefent bij overtredingen van de mededingingsregels.
4. De richtsnoeren zijn tevens bedoeld als intern toetsingskader voor de AFTA bij het nemen van besluiten en dragen bij aan een consistente en evenwichtige toepassing van het mededingingsrecht.

1.2 JURIDISCH EN BELEIDSMATIG KADER

5. De Mededingingsverordening vormt het fundament van het Arubaanse mededingingsrecht en sluit grotendeels aan bij het Europeesrechtelijk begrippenkader.² Zij regelt drie kerngebieden: (i) het kartelverbod, (ii) het verbod op misbruik van machtspositie en (iii) het concentratietoezicht.
6. De AFTA is belast met het toezicht op de naleving van deze regels en beschikt daartoe over handhavingsinstrumenten met zowel repressieve als herstellende werking: boetes, lasten onder dwangsom en bindende aanwijzingen.
7. De beleidsmatige onderbouwing van deze sancties is tweeledig: zij dienen zowel een preventief als een repressief doel. Boetes hebben een afschrikwekkend effect en beogen tevens het ontnemen van onrechtmatig verkregen voordeel. Lasten onder dwangsom en bindende aanwijzingen zijn gericht op herstel en het beëindigen van voortdurende overtredingen.
8. De toepassing van deze sancties vindt plaats binnen het kader van behoorlijk bestuur. De AFTA houdt bij de besluitvorming rekening met de aard, ernst en duur van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid, de draagkracht van de overtreder en andere relevante omstandigheden.
9. De grondslagen voor de vaststelling van de hoogte van de boete en de last onder dwangsom zijn uitgewerkt in het Landsbesluit grondslagen bestuurlijke handhaving AFTA (Landsbesluit).³ Dit landsbesluit bevat onder meer bepalingen over basis-, minimum- en maximumbedragen, de betrokken omzet, verzwarende en verzachtende omstandigheden, en de motiveringsvereisten voor sanctiebesluiten.

1.3 STRUCTUUR VAN HET DOCUMENT

10. Het beleidsdocument is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken: hoofdstuk 1 bevat een inleiding, hoofdstuk 2 gaat over het toepassingsgebied van de bevoegdheden, hoofdstuk 3 bevat een uitleg van de procedurele waarborgen, hoofdstuk 4 gaat over de oplegging en inning van sancties, hoofdstuk 5 geeft een toelichting van de rechtsbescherming en bezwaar, en tenslotte haat hoofdstuk 6 over transparantie en bekendmaking.

¹ AB 2020, no. 103.

² Zie MvT Mededingingsverordening, p. 27.

³ AB 2025, no. 19.

2 HOOFDSTUK 2 – TOEPASSINGSGEBIED VAN DE BEVOEGDHEDEN

2.1 WETTELIJKE GRONDSLAG

11. Artikel 6.1 van de Mededingingsverordening bepaalt in welke gevallen de AFTA bevoegd is om een boete, een last onder dwangsom of een bindende aanwijzing op te leggen.
12. Deze bevoegdheden zijn van toepassing bij overtreding van het kartelverbod⁴, het verbod op misbruik van machtspositie⁵, verplichtingen inzake preventieve maatregelen⁶, verplichtingen inzake concentratiemeldingen⁷, formele verplichtingen inzake toezicht en medewerking⁸ en het verbreken van verzegeling⁹.
13. Daarnaast kan de AFTA sancties opleggen bij niet-naleving van een eerder opgelegde bindende aanwijzing¹⁰.

2.2 KARAKTER VAN DE SANCTIES

14. De boete is een bestraffende sanctie met een repressief en afschrikwekkend karakter. Zij wordt toegepast bij ernstige of niet-corrigeerbare overtredingen.
15. De last onder dwangsom is een herstelsanctie die wordt ingezet om een voortdurende overtreding te beëindigen of herhaling te voorkomen. Zij is bij uitstek geschikt voor situaties waarin de gevolgen van de overtreding nog ongedaan kunnen worden gemaakt.
16. De bindende aanwijzing is eveneens een herstelsanctie en wordt gebruikt om de inhoud van een overtreden norm te concretiseren voordat verdere handhaving plaatsvindt.

2.3 REIKWIJDTE VAN DE TOEPASSING

17. De bevoegdheden van de AFTA kunnen worden toegepast op zowel natuurlijke als rechtspersonen. Artikel 1:127 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba van overeenkomstige toepassing.¹¹
18. Dit betekent dat sancties ook kunnen worden opgelegd aan leidinggevend en feitelijke daders binnen een onderneming, indien zij opdracht hebben gegeven tot of feitelijk leiding hebben gegeven aan de verboden gedraging.
19. Onder het begrip 'onderneming' vallen alle entiteiten die deelnemen aan het economisch proces, ongeacht rechtsvorm, winstoogmerk of financieringswijze.¹² Dit kan ook natuurlijke personen, overheidsbedrijven en vrije beroepsbeoefenaren omvatten.

⁴ Artikel 2.1, eerste lid Mv.

⁵ Artikel 2.7, eerste lid Mv.

⁶ Artikelen 2.8 en 2.9 Mv.

⁷ Artikel 3.1 Mv.

⁸ Artikelen 5.1, zevende lid; 5.3; 5.5, derde en vierde lid Mv.

⁹ Artikel 5.1, derde lid, onderdeel d Mv.

¹⁰ Artikel 6.1, derde lid Mv.

¹¹ Op grond van artikel 6.4, eerste lid Mv.

¹² HvJ EG 18 juni 1998, C-35/96, *Jur.* 1998, p. I-3851 (*Commissie/Italiaanse Republiek*) en HvJ EG 23 april 1991, 41/90, *Jur.* 1991, p. I-1979 (*Höfner*).

3 HOOFDSTUK 3 – PROCEDURELE WAARBORGEN

3.1 BEGINSLEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR

20. De AFTA past haar handhavingsbevoegdheden toe met inachtneming van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het legaliteitsbeginsel, het proportionaliteitsbeginsel, het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het recht op hoor en wederhoor.

21. Deze beginselen zijn verankerd in de Mededingingsverordening,¹³ en worden nader uitgewerkt in het Landsbesluit en de bijbehorende toelichting.

3.2 KENNISGEVING EN ZIENSWIJZE

22. Voordat een boete, last onder dwangsom of bindende aanwijzing wordt opgelegd, stelt de AFTA de betrokkene schriftelijk op de hoogte van het voornemen daartoe, onder vermelding van de gronden waarop het voornemen berust in de vorm van een rapport of een conceptbesluit.¹⁴

23. De betrokkene krijgt de gelegenheid om inzage te krijgen in de onderliggende bewijsstukken en om binnen een redelijke termijn zijn zienswijze schriftelijk of mondeling naar voren te brengen.¹⁵

24. Indien de AFTA besluit af te zien van het opleggen van een boete, last onder dwangsom of bindende aanwijzing, wordt dit schriftelijk aan de betrokkene medegedeeld.¹⁶

3.3 ZWIJGRECHT EN CAUTIEPLICHT

25. Degene jegens wie door de AFTA een handeling is verricht, waaraan hij in redelijkheid de gevolgtrekking kon verbinden dat hem wegens een overtreding een boete zal worden opgelegd, is niet verplicht een verklaring af te leggen over de vermeende overtreding.¹⁷

26. De AFTA wijst de betrokkene voorafgaand aan het verzoek om informatie op dit zwijgrecht (cautieplicht).¹⁸

3.4 TRANSPARANTIE

27. De AFTA houdt aantekening van alle handelingen die in het kader van het onderzoek voorafgaand aan de sanctieoplegging zijn verricht, inclusief de betrokken functionarissen.¹⁹

3.5 VERVALTERMIJN EN NE BIS IN IDEM

28. De bevoegdheid tot het opleggen van een boete vervalt drie jaar na constatering van de overtreding in een rapport van de AFTA, tenzij de termijn is gestuit.²⁰

29. Indien reeds een boete is opgelegd, vervalt het recht op oplegging van een boete voor hetzelfde feit.²¹

¹³ Met name in de artikelen 6.6 tot en met 6.14 Mv.

¹⁴ Artikel 6.6, eerste lid Mv.

¹⁵ Artikel 6.6, tweede lid Mv.

¹⁶ Artikel 6.6, derde lid Mv.

¹⁷ Artikel 6.7 Mv.

¹⁸ Artikel 6.7 Mv.

¹⁹ Artikel 6.12 Mv.

²⁰ Artikel 6.9 Mv.

²¹ Artikel 6.9, vierde lid Mv.

4 HOOFDSTUK 4 – OPLEGGING EN INNING VAN SANCTIES

4.1 4.1 VASTSTELLING VAN DE SANCTIE

30. De AFTA stelt de hoogte van een boete of last onder dwangsom vast op basis van de ernst en duur van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid, de betrokken omzet en de draagkracht van de overtreder.²²

31. Overtredingen zijn ingedeeld in twee categorieën.²³ De eerste categorie betreft de formele overtredingen, zoals het niet verlenen van medewerking,²⁴ het niet melden van een meldingsplichtige concentratie,²⁵ of het verbreken van verzegeling.²⁶ De tweede categorie bevat de materiële mededingingsrechtelijke overtredingen, zoals mededingingsbeperkende overeenkomsten,²⁷ misbruik van machtspositie,²⁸ en het niet naleven van bindende aanwijzingen.²⁹

32. Voor overtredingen van de eerste categorie wordt de boete vastgesteld op een vast bedrag van Afl. 50.000, of 1% van de totale jaaromzet indien dat hoger is. Het maximumbedrag bedraagt Afl. 300.000 voor ondernemingen met een omzet onder Afl. 10.000.000, en 3% van de omzet voor ondernemingen met een omzet boven dat bedrag.³⁰

33. Voor overtredingen van de tweede categorie wordt de boete gebaseerd op een percentage van de betrokken omzet, vermenigvuldigd met de duur van de overtreding. De bandbreedte ligt tussen 3% en 30%, afhankelijk van de ernst van de overtreding.³¹

34. Bij verzwarende omstandigheden, zoals recidive of belemmering van het onderzoek, kan de boete worden verhoogd tot maximaal 10% van de jaaromzet.³² Bij verzachtende omstandigheden, zoals vrijwillige medewerking of schadevergoeding, kan de boete worden verlaagd.³³

35. De last onder dwangsom wordt vastgesteld op basis van een bedrag per tijdseenheid, per overtreding of ineens, met een maximumplafond. De hoogte wordt afgestemd op de ernst van de overtreding en de beoogde werking van de dwangsom.³⁴

4.2 MOTIVERINGSVEREISTEN

36. De beschikking tot oplegging van een boete bevat ten minste de naam van de overtreder, de omschrijving van de overtreding alsmede het overtreden voorschrift en de termijn waarbinnen de boete moet worden voldaan.³⁵ De motivering moet inzicht geven in de weging van de relevante omstandigheden en de toepassing van eventuele verhogings- of verlagingselementen.

37. De beschikking tot oplegging van een last onder dwangsom bevat ten minste de naam van de overtreder, de omschrijving van de overtreding, de te nemen herstelmaatregelen, de termijn waarbinnen de herstelmaatregelen moet worden voldaan en de hoogte van de dwangsom.³⁶

²² Artikel 6.2 en 6.5 Mv; artikel 3, 4 en 5 Landsbesluit.

²³ Artikel 2 Landsbesluit.

²⁴ Artikel 5.1, zevende lid Mv.

²⁵ Artikel 5.3 Mv.

²⁶ Artikel 5.1, derde lid, onderdeel d Mv.

²⁷ Artikel 2.1 Mv.

²⁸ Artikel 2.7 Mv.

²⁹ Artikel 6.1, derde lid Mv.

³⁰ Artikel 4, tweede lid Landsbesluit; zie artikel 4, derde lid Landsbesluit voor de grondslagen voor de vaststelling van de boete aan een natuurlijke persoon.

³¹ Artikel 4, tweede lid Landsbesluit.

³² Artikel 6.2, eerste lid Mv; artikel 5, vierde lid Landsbesluit.

³³ Artikel 5, derde lid Landsbesluit.

³⁴ Artikel 3, eerste, tweede en zesde lid Landsbesluit.

³⁵ Artikel 5, vijfde lid Landsbesluit.

³⁶ Artikel 3, tiende lid Landsbesluit.

4.3 BETALING EN INVORDERING

38. De boete of de verbeurde dwangsom is verschuldigd binnen zes weken na dagtekening van de beschikking. Bij niet-tijdige betaling wordt wettelijke rente in rekening gebracht.³⁷
39. Voorafgaand aan de invordering van een verbeurde dwangsom, neemt de AFTA een besluit waarin wordt gemotiveerd waarom een onderneming de dwangsom heeft verbeurd.
40. Indien een boete of verbeurde dwangsom niet wordt betaald, volgt een schriftelijke aanmaning. Bij uitblijven van betaling kan de AFTA overgaan tot invordering via dwangbevel.³⁸
41. Het dwangbevel levert een executoriale titel op en vermeldt onder meer het bedrag, de wettelijke grondslag en de invorderingskosten.³⁹ Tegen het dwangbevel staat gedurende zes weken verzet open bij het gerecht in eerste aanleg.⁴⁰

4.4 TERUGBETALING BIJ ONTERECHE SANCTIE

42. Indien onherroepelijk wordt vastgesteld dat een boete of verbeurde dwangsom ten onrechte is opgelegd, wordt het betaalde bedrag vermeerderd met wettelijke rente binnen zes weken terugbetaald aan de rechthebbende.⁴¹

5 HOOFDSTUK 5 – RECHTSBESCHERMING EN BEZWAAR

5.1 BEZWAARMOGELIJKHEDEN

43. Tegen een beschikking⁴² tot oplegging van een boete, last onder dwangsom of bindende aanwijzing staat bezwaar open bij de AFTA. De bezwaarprocedure wordt gevoerd conform de Landsverordening administratieve rechtspraak (Lar).⁴³
44. De indiening van bezwaar schorst de betalingsverplichting niet automatisch. De betrokkene is gehouden de boete binnen zes weken na dagtekening van de beschikking te voldoen, tenzij de AFTA anders beslist.⁴⁴ Een verbeurde dwangsom dient te worden betaald binnen zes weken nadat zij van rechtswege is verbeurd.⁴⁵
45. Indien het bezwaar gegrond wordt verklaard en de boete of de verbeurde dwangsom ten onrechte is opgelegd, wordt het betaalde bedrag vermeerderd met wettelijke rente binnen zes weken terugbetaald aan de rechthebbende.⁴⁶

5.2 VERZET TEGEN INVORDERING

46. Indien de AFTA overgaat tot invordering via dwangbevel, staat gedurende zes weken na betekening verzet open bij het gerecht in eerste aanleg.⁴⁷
47. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel, mits het tijdig en op de voorgeschreven wijze is ingediend.

³⁷ Artikel 6.8 Mv.

³⁸ Artikel 6.13, eerste en tweede lid Mv.

³⁹ Artikel 6.13, derde lid Mv.

⁴⁰ Artikel 6.13, vijfde lid Mv.

⁴¹ Artikel 6.14 Mv.

⁴² In de zin van artikel 2 Lar.

⁴³ AB 1993 no. 45.

⁴⁴ Artikel 6.8 Mv.

⁴⁵ Artikel 3, elfde lid Landsbesluit.

⁴⁶ Artikel 6.14 Mv.

⁴⁷ Artikel 6.13, vijfde lid Mv.

5.3 NE BIS IN IDEM EN STRAFRECHT

48. De AFTA legt geen boete op indien voor hetzelfde feit reeds strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting is aangevangen, of indien het recht tot strafvervolging is vervallen.⁴⁸

6 HOOFDSTUK 6 – TRANSPARANTIE EN BEKENDMAKING

6.1 BEKENDMAKING VAN HET BELEIDSDOCUMENT

49. Dit beleidsdocument wordt, evenals alle toekomstige wijzigingen, vooraf bekendgemaakt op een door de AFTA te bepalen wijze.⁴⁹

50. De AFTA publiceert het beleidsdocument op haar officiële website⁵⁰ en zorgt ervoor dat het document gemakkelijk toegankelijk is voor het publiek, inclusief ondernemingen, belangenorganisaties en juridische professionals.

51. Bij substantiële wijzigingen wordt een toelichting verstrekt waarin de aanleiding, inhoud en gevolgen van de wijziging worden toegelicht.

6.2 EVALUATIE EN ACTUALISERING

52. De AFTA evalueert dit beleidsdocument periodiek, mede op basis van jurisprudentie, praktijkervaring en ontwikkelingen in het nationale en internationale mededingingsrecht.

53. Indien nodig wordt het document aangepast om de effectiviteit, consistentie en rechtmatigheid van de handhaving te waarborgen.

⁴⁸ Artikel 6.9, eerste lid Mv.

⁴⁹ Artikel 6.4, tweede lid Mv.

⁵⁰ www.AFTA.aw.

